

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 5 cor. — România: 1 an 40 cor.
— ielexion Nr. 47—82. —

... .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Inserțiuni după învoială.
Scribitori nefrancate se refuză.

Cuvîntul de mulțumită al dlui Dr. V. Lucaciu.

Domnilor Deputați!
Iubiților Frați!

Am rămas uimit și încântat, când am văzut lucrarea grandioasă patriotică ce a-ți desfășurat cu ocaziunea luptei electorale din cercul Beiuș-Vaşcău. Dacă-mi spunea altcineva, dacă-mi povestea cele ce ați vorbit, ați lucrat: ascultam vorba ca o legendă plină de descrieri admirabile de caractere mari, de persoane cari s'au jertfit în serviciul idealului măreț al vieții cetățenești, de apostoli, propovăduitori inspirați pentru respectul adevărului și al dreptății, de oameni extraordinari prin virtutea abnegațiunii, cari împinși de un sentiment irezistibil, nu numai râvnesc, dar cu un devotament sacru se pun în serviciul cauzei, pe care știu că au să o servească cu toată inima. Nu vede dificultățile, nu vede baionetele jandarmilor, șicanele diregătorilor, nu aude amenințările sălbaticе ale uci-gașilor, nu știe de intemperiiile vremilor, de arșița soarelui, nici de ploaie nici de vânt, nici de masă, nici de casă: un singur ideal îl conduce: cauza mare națională, interesul cel mai presus de toate al patriei, și stă în slujba sa cu toate puterile, cu toată tăria, cu toată ființa sa, până când vede cauza dusă la izbândă!

Asta-i icoana modestă a dv. d-lor deputați.

Mândru de astfel de tovarăși, plin de încredere în sfințenia cauzei noastre, care poate să producă astfel de eroi însuflețiți: vă spun la rândul meu: Salvete Fratres! cum mi-a trimis și mie salutare scumpul nostru Alexandru: Salve Lucaciu!

Și se cade să vă spun acest cuvânt de salutare, nu numai pentru-că vă sunt dator cu el, nu numai pentru-că îl meritați pe deplin, ci mai ales pentru-ca să se știe și să se fixeze dela bun început, că în noi, în politica noastră, în vederile noastre, în aspirațiunile și idealurile noastre s'a realizat cu desăvârșire aceea, ce a cântat poetul în termeni atât de simpli și pătrunzători:

„Eu ți-s frate, tu-mi ești frate,
„In noi toți un suflet bate,
„Ca doi ochi într'o lumină,
„Ca doi fagi într'o trupină“.

Iată frățietatea reală, sfințită și bine-cuvântată prin luptele mărețe ce le-ați desfășurat în campania electorală, spre bucuria tuturor celor buni, spre mărirea cauzei noastre naționale și a patriei iubite, precum și spre confuziunea tuturor mișeiilor, a tuturor șarlatanilor politici, a tuturor precupeților nerușinați, cari din stat, din patrie, din drepturile și datorințele cele mai sfinte cetățenești fac obiect de speculă josnică, sau toate le consideră de dă-raveri politice, unde nu voința serioasă și cunoștința luminată și liniștită a cetățanului are să învingă, ci fraudă prepotența și numai interese de partid traduse în bani sunători.

Pentru-că bine trebuie să fim în curat cu un lucru de la bun început, că participarea d-voastră la această luptă electorală, a înălțat toată cauza, și i-a dat o înfățișare de mare însemnătate, aproape de sărbătoare politică.

Ați dovedit mai nainte de toate credință firmă, neclintită, în vitalitatea programului nostru național-politic, care în integritatea sa constituie o sumă de principii și organizațiune politică, cu care am putea lua fără genă guvernarea țării în mână, bine știind că o-am duce la o înălțime de fericire și de bunăstare, cum n'a mai fost nici odată, și nici nu poate să ajungă fără de realizarea programului nostru.

Și așa stând lucrul, fiind-că programul nostru este nu numai pentru națiunea noastră, ci este pentru țara întreagă, pentru toate popoarele, cari alcătuiesc statul, un program de înaintare spre bine spre cultură și civilizațiune: e lucru firesc că conduși de cea mai sinceră iubire de patrie v'ați interesat, ca să-l faceți cunoscut în cercuri cât de largi ale cetățenilor, și pe baza asta să vă câștigați noi soți de luptă în parlament cu cari împreună să duceți apoi lupta înainte spre binele de obște al patriei și al popoarelor ei. Prin urmare faptul d-voastră

de participare la lupta electorală a fost și o dovadă de înalt și entuziast patriotism, și așa succesul obținut este un mare merit patriotic al d-voastră, că ați dus în parlament un sincer tovarăș de luptă, care vrea să priceapă înțelesul sublim al politicei patriotice, ce vă inspiră pe dumnea-voastră.

Fixând astfel acest punct archimedic al politicei noastre naționale patriotice, urma oare-cum de sine și ținuta francă și nobilă, care v'a caracterizat în tot decursul campaniei electorale.

Ați vorbit în mod franc, cinstit și nobil, cu toți concetățenii noștri, cu toți compatrioții, fără deosebire de limbă, de lege, sau naționalitate. Ați expus starea lucrurilor din țară, precum se zice, situațiunea politică, ați tâlcuit punctele principale ale programului, ați zugrăvit dorințele popoarelor, și ați spus ce dorim să facem pentru îndreptarea relelor, pentru îndemnarea spre bine a trebiilor țării, ca țara și popoarele ei să fie fericite. Apoi i-ați poftit să judece ei singuri cu mintea lor, să asculte de cuvântul inimii, al conștiinței, și punându-le toate în cumpănă dreaptă, să pornească la urna electorală, cum pleacă creștinul credincios la biserică într'o zi de mare sărbătoare, și acolo să-și dea votul, unde-l trage inima.

Noi nu le putem da nici bani, nici beuturi, nici nu le facem făgăduințe, cum le-au făcut înșelătorii, ci cerem iubirea și încrederea lor, ca pe baza aceasta să putem lucra în dieta țării pentru binele lor; — așa le spuneți masselor.

Și această ținută vrednică a dum-neavoastră a înălțat moralul aceluia popor strivit, care s'a încălzit după atâtea decepțiuni amare, a prins curaj și speranță, l'ați redeșteptat la o nouă viață: și a plecat la urnă treaz, serios necorupt și necumpărat cu conștiința senină că dându-și votul așa precum conștiința îi dictează, săvârșește o faptă de înaltă datorie către țară și neam!

Iacă rodirile politice-morale ale lucrării d-voastre: deșteptare, lumină ordine și demnitate cetățenească!

Și în această luptă frumoasă am avut de ajutor mai mulți tineri universitari, cari și ei s'au dovedit de ucenici vrednici de măestrii lor. Această constatare ne umple inimile cu mulțumire și cu bună speranță pentru viitor. Poporul are lipsă de sfătuitori sinceri, de conducători înțelepți și de patrioți luminați, a căror povește să-l ducă și să-l țină pururea pe calea cea dreaptă a bunelor moravuri și a faptelor virtuozose cetățenești. Și putem afirma că scumpa noastră junime, sub conducerea dumneavoastră ni-a arătat toate semnele îmbucurătoare pentru un viitor mult promițător. Câte ispite, câte amenințări, ce de primejdii și dificultăți în carieră, la examene, la numiri, la toate dorințele pentru asigurarea unei existențe, la care sunt îndreptățiți în viață: toate aceste considerații le-au călcat, le-au nesocotit, în fața datoriei mari naționale patriotice. Și bine să-și însemne scumpii noștri tineri, că sistemul politic de corupțiune, ce bântue țara în primul rând vrea să se atingă de caracterul lor național, și toate favorurile le leagă de condițiunea umiltoare și rușinatoare a *renegatismului*. Pruncii noștri, în fața acestui sistem trebuie să fie ca niște eroi, să învingă toate piedecile, ce li-se pun în cale. Și să fiți, eroi să fiți, națiunea cere, patria pretinde de la noi jertfă întreagă. Să știți că chiar pentru virtuțile părinților voștri și ale noastre, viitorul e al neamului, carele prin poporul său, prin prin intelectualii sei se știe afirma, și știe să respingă ispitele ce vreau să-l ducă la prăpastia renegatismului." Să nu credeți în doctrina falză a șovinismului descreerat. Patria n'are lipsă de idea de stat, patria respinge unitatea de rassă, țara n'are știre de gugumăniile cu unitatea culturală, interesele țării nu cer desbrăcarea popoarelor de caracterul lor etnografic, de limba și

de naționalitatea lor. Din contră, istoria, morala publică, caracterul individualităților etnice, însași voia lui Dzeu, descoperită prin firea, ființa și limba proprie, dată popoarelor, arată și ne învață monstruoșitatea politice șoviniste, care în orbia și fudulia sa nu cunoaște rezoanele superioare ale țării, ale statului, a virtuților cetățenești și patriotice, și toate le-ar distruge în vârtejul corupțiunii sale politice.

Feriți-Vă, scumpă tinerime, de această corupțiune grozavă a renegatismului, și veți salva țara, popoarele și pe voi înșivă de mari primejdii, de rușini și de umiliri, veți evita soarta conștiințelor corupte prin vânarea intereselor private, egoistice, cari nu-și găsesc pace nici liniște, pentru că au pătat și au vătămat acea, ce e temeliea vieții morale-politice: *conștiința națională*.

Rezultatul lucrării, a apostolatului constituțional, a deșteptat vîi mulțămiri în toată obștea românească, iară presa străină, a cărei reprezentanți au fost de față la actul alegerii, și-au dat verdictul întemeiat pe fapte netăgăduite, și putem fi îndestuliți cu acest verdict al civilizațiunii, care ne-a declarat de un element de ordine și de bună rînduială în stat, ca și când ar fi zis cuvintele aceste pline de farmec:

"Viitor de aur româtimea are".

Contrarii noștri politici încă și-au primit verdictul. Noi dorim se le fie ocaziune de deșteptare la cultul ideilor de „Libertate, egalitate și frățietate“.

Cu idea de stat, cu unica și exclusivă cultură: și cu „*focoșul*“ nu mai merge în Europa cultă!

Cu nespuse bucurie am putut constata, cum s'a zguduuit înc'odată toată româtimea, și fără de nici o notă

discordantă a salutat pe alegătorii brăvi, pe conducătorii lor harnici, pe deputații naționaliști, și noul lor triumf.

Fenomenul acesta politic își are însemnătatea sa deosebită.

Arată și dovedește dorul firesc pentru învingerea acelei direcțiuni politice, care singură e în stare se dea țării liniștea și îndreptarea spre bine și spre fericire, și unde vede realizat acest dor, saltă de bucurie, și își manifestă bucuria, ca toată țara să se poată bucura de veselia celor mai buni fii ai ei. Va să zică triumful nostru este biruința ideilor, cari fericesc țara, bucuria noastră este simțul de fericire al patrioților celor buni și adevărați, politica noastră este în conglăsuire cu ideile mari, cari pătrund până la Inaltul Tron și la Inalta Casă Domnitoare, și se revarsă cu lumină binefăcătoare preste patria întreagă, ma îmbrățișează omenimea toată.

Acest cuvânt unanim de însuflețire și de bucurie, ne impune nouă mari și grele datorii, anume: să stăruim din toate puterile pentru realizarea programului nostru politic, asta pretind interesele cele mari:

Tronul, patria, popoarele țării, și mai ales scumpa noastră națiune!

La această lucrare măreață patriotică și națională m'ați chemat, și eu îmi voi pune toată nizuința să pot răspunde chemării Dvoastre:

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

Geniul Românismului să ne unească pe toți în marea noastră lucrare patriotică!

Șișești 15 Sept. 1907.

Cel mai mic frate:

Dr. Vasiliu Lucaciu.

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA.”

Șapte

Schiță de Horia Petra-Petrescu

De câte ori aveam să cercetez pe prietenul meu, trebuia să trec prin odaia lor. Era o pereche liniștită, cum se cade, trăia modest din pensia neînsemnată și din chiria prietenului meu. Nu protesta nici chiar când răsuna casa de cântecele noastre sglobii. Când ieșeam, în urma chilomanelor noastre la plimbare, amândoi păreau că spun: „Ce să ne facem? Trebuie să îndurăm toate căci n'avem dreptul să protestăm.

Singura lor mișcare în odaia lor era un sticlete în colivia ștearsă de soare. Astfel totul ca în fundul unei groape. După amiezile îi găsiam unul de altul, el lungit pe divanul ros de vreme, cu paravanul verde deasupra ochilor, cu pleoapele închise, ea, mai tânără decât el, îmbrăcată modest, cețea dintr'o carte cu glas tare, la picioarele lui. Sticletele se lua la întrecere cu vorba ei. Când apăream voiau să se ridice, eu le făceam semn să nu se obosească de geaba și căspăream la prietenul meu.

Dela un timp am început să vorbim la o-

laltă. Cu cât veneam mai des, cu atât mă interesau mai mult oamenii ăștia. Erau nedespărțiți. Pe stradă i-am prins de vreme câte-va ori stând pe câte o bancă, în verdeață.

El era robust, umeri lași, brațe musculoase gât de atlet. Părul și-l purta scurt. O față întilgentă, care avea un singur—dar mare efect, era lipsită de privirea energică și vioaie, la care te așteptai.

Într'o zi m'am așezat pe banca lor. Citeam din ochii ei că se bucură de prilejul de a vorbi încă cu cineva. El m'a apropiat domol, de sine și m'a recunoscut.

— A, d-ta erai...

La început se întrerupea conversația des — nu aveam teme din belșug. Mai apoi însă am ajuns în cercul lor de gândire. Imi dam seama ce-i poate interesa și aduceam vorba despre temele lor predilecte. Mă munciam cu gândul, că trebuie să găsesc un subiect în oamenii ăștia doi și eram nespuse de vesel când le prindeam câte o schinteie, câte o vorbă, din care puteam să-mi construiesc un plan în minte. Păream un lucrător în mine, care încearcă cu ciocanul părtele și care tresare de bucurie când dă de un sunet prevestitor de metal.

Metalul meu avea să se arate în curând. Într'o după-prînză m'au oprit la cafea neagră. Vedeam că au pregătit-o anume pentru mine.

Alte dăți nu prea obicinuiam să bea cafea neagră. În ziua aceea am putut să-i observ mai bine.

Odaia le era cât o găoace, două paturi, o masă, un divan, o oglindă, trei scaune, un dulap de haine — atât — ba mai era și sticletele cu colivia. Il căpătaseră în vremuri mai bune în cinste și nu-i lăsa inima să se despartă de el. Le ieșea prin odaie, în zilele mai călduroase, când îi deschideau ușița, și le fura mâncarea din gură.

De alt-fel curățenie exemplară prin odaie. Mâna ei n'avea liniște ziua întreagă. Înainte de amiază dereticea prin odăi, după prânz citea bărbatului ei un ceas, două, apoi se apuca de lucruri de mână, pe cari le vindea într'o prăvălie. Să fi tot avut 28 de ani.

Un profil frumos. De stătea mai mult cu ea ieșeau la iveală niște crețe fără de vreme în fața-i îmbujorită. Și căutai să știricești care e cauza crețelor acestea. De alt-fel să îmbrăca cu gust. Avea ceva pe vino încoace în umbletul ei, în felul ei de ași

„Conspirații.“

(X.) Cu regularitate matematică, în preajma tuturor evenimentelor politice, mai mult sau mai puțin neplăcute pentru guvernele maghiare conducătorii „Valahilor“ țes „conspirații“. Azi în Viena, mâine în București, poimâne știe Dumnezeu unde, în Petersburg poate, sau în Berlin, Paris, Londra...

De câte ori se deschide vre-o sesiune parlamentară și guvernul nu-și știe coștiința curată, de câte ori atențiunea „națiunii“ trebuie îndreptată dela cele ce se petrec în cercurile guvernului în altă parte, de câte ori guvernul nu a fost în stare sau n'a voit să-și primească vre-o promisiune, — îi vin într'ajutor frunțașii „Valahilor“ cu conspirațiile lor, și partidele se strâng din nou, „națiunea“ se indignază, presa ei începe să injure, să facă zgomot și naia guvernului trece neobservată.

În anul acesta de două ori a reușit un ziar german să descopere firele unei conspirații românești, urzite amândouă de deputatul român dl dr. Alexandru Vaida — în Viena, împotriva statului ungar, a națiunii maghiare, a constituției țării etc.

În primăvara anului acestuia când se ducea lupta grea împotriva proiectului lui Apponyi, s'a descoperit prima conspirație, acum, în preajma luptei ce-au anunțat-o deputații români pentru sesiunea de toamnă, urmează descoperirea altei conspirații.

Între aceste două descoperiri mai cade și una a treia, făcută de o fișică Kossuthistă, scrisă românește, în care deputații români erau dați de gol că au primit 180 de mii de lei dela un fost ministru al României.

La Crăciun, suntem siguri, se va descoperi o nouă conspirație, la primăvara viitoare iarăși alta și cu aceiași regularitate an de-arândul înainte. Am putea chiar prooroci ce se va descoperi în viitor.

E muncă zadarnică a desminți născocirile aceste. Presa maghiară are îndrumări secrete să nu publice desmințirile românești. Românii trebuie să rămână ponegriți. E caracteristic cazul cu sutele de mii ale mini-

sterului din România. O singură gazetă și-a luat ostencală să reproducă desmințirea noastră, în care declaram că toate afirmările din chestie sunt minciuni șfruntate. I-a făcut, însă, comentarul: „Nu-i vorba, cea mai comodă desmințire!“

Nu știm ce așteaptă presa maghiară inspirată din fondurile secrete ale guvernului. Sau — știm prea bine. Acușele se reproduc, desmințirile rămân neînregistrate.

Cel mai actual caz e „conspirația“ descoperită de „P. Lloyd“. În numărul său dela 14 c. Toată presa din țară s'a grăbit să aducă cititorilor senzația aceasta, desmințirea dlor Dr. A. Vaida și A. C. Popoviciu, publicată tot în „P. Lloyd“, n'a fost reproducă decât de două ziare.

Chestiunea „conspirațiilor“ a fost până acum tratată numai din două puncte de vedere: punctul de vedere al „descoperirii“ și „dezmințirii“. Nimeni nu s'a gândit până acum să le priviască dintr'un nou punct de vedere, de-o importanță insinuată.

Până astăzi, conspirațiile aceste s'au dovedit de minciuni. Ce-ar zice, însă, presa și opinia publică maghiară, dacă în viitor s'ar schimba lucrurile.

Cine i-ar putea face reproșuri dlui Dr. Alex. Vaida dacă într'adevăr s'ar pune în legături strânse, să zicem cu partidul creștin-social din Viena, și ar încerca să influențeze mersul politicei noastre prin legăturile sale cu acest partid puternic al Austriei?

Huiduit, scos cu forța din parlament, învinuit zi de zi cu conspirații, tratat fără conținere cu epitetele de „trădător de patrie“, — e oare cu neputință să-i vină gândul, lui și altora, ca într'adevăr să se vrednicească de titlurile cari până acum li s'au dat gratuit, fără orice merite?

Momentul acesta psihologic nu merită oare o atenție oarecare din partea cercurilor guvernului, care stă în dosul descoperirilor despre conspirațiile Valahilor?

purta capul, de a vorbi, de a gesticula. Pe cât era el de butăcănos la umbrelă în urma mișcării sale, pe atât era ea de sprintenă. Pe cât era el de închis, pe atât isbucnea din când în când o vorbă, o căutătură mai vioae din gura și din ochii ei.

Când m-au invitat la cafeaua neagră am aflat cauza miopiei lui.

„Tata“ — căci ea zicea bărbatului ei consecvent „tata“ — tata a muncit prea mult. A fost prea conștientos. Inchipuiește-ți. Stetea nopți întregi și aduna-aduna mereu. A fost funcționar la oficiul de dare. Nu venea acasă, de trebuia să-i trimit mână-carea acolo. Și așa și-a stricat ochii“.

— „Da, așa mi-am stricat eu ochii“, adăogă el trist. „În anul când mi-am pierdut eu vederea era tocmai numerotarea populației, dragă domnule. Muncă de cal. Îți poți închipui. Eram în preajma avansării. Voiam să mă arăt mai teafăr de cât toți. Și nu știi DTa cum îți mvnâncă ochii cifrele astea îndrăcite! De dimineața până seara — într'una — adună, subtrage, înmulțește. Ți-e capul ca un mușiroi de furnici. Voiam să mă vadă superiorii ce-mi plătește pielea.“

— „Și-a mai venit și o greșală la mijloc“, întrerupse ea oftând.

— „Stai să-ți spun. Da spune-i lui Jubi să tacă!“ Sticletele se sbuciuma în triluri. Căzuse o șuviță de soare în odaie și inunda odaia de lumină. Își bătea soarele joc de ochii „tatii“?

— „Când să fiu aproape gata cu toate socotelile vine dl Nánássy, supraveghietorul meu, care avea să mă'înainteze în post, caută, caută. Socotelile erau bune până într'un creișar“.

„Nu mai povesti. Nu mai povesti tată, iară te năcăjești.“

— „Dacă am început-o, să ți-o povestesc până în capăt... Peste câteva zile, iacă pacostea, greși-em la adunat. Un singur număr. Luasem șapte în loc de nouă. Pri-cepi d-ta? Șapte în loc de nouă. Și șaptele ăsta mi-a fost moartea ochilor. Il descopere dl Nánássy la adunat. A făcut tărăboi mare. Că nu mă pricep la nimica. Că-mi umblă gândurile la naiba. Trebuia să tac înfundat. M'a prins, ce era să fac?“

Și eu stam să jur mai înainte, că socotelile sunt bune până într'un creișar. Dl Nánássy mănios, minune mare. Că nici alelalte socoteli n'or fi bune. Că sunt un cârpaci și jumătate. Mi-a mai găsit o greșală. Tot un

Ridicarea cotei. Ziarul nostru scrisese cu o lună înainte — pe baza informațiilor ale din Viena — că are să se ridice cota, și că comisia ungară a și admis cererea aceasta a guvernului austriac.

Zilele din urmă părea că ar desminți exactitatea informațiilor noastre, ziua de eri însă și tonul domol al presei dovedesc, însă, că totuși noi am avut dreptate. Nu mai e ziar, fie acela oricât de oficial, care să nu recunoască că se va ridica cota. E vorba acum numai de mărimea ridicării: guvernul austriac cere să se ridice la 39, guvernul ungar stăruie pe lângă 36 procente.

Miniștrii Wekerle, Kossuth, Andrassy, Apponyi și Daranyi au sosit eri din nou la Viena, unde în cursul zilei au avut loc un șir întreg de consfătuiri intime și conferențe comune.

Ziarul „N. Fr. Presse“ afirmă cu pozitivitate că guvernul ungar s'a învoit la ridicarea cotei „în schimbul unor compensațiuni“. Cota ridicată nu va intra în vigoare, însă, decât la 1911, fiindcă numai la sfârșitul anului 1910 expiră pactul Széll — Körber.

Tratatule se urmează acum mai ales în jurul „compensațiilor“, cu cari s'au ocupat și miniștrii ungari în conferența lor de eri seară. Și cu toate că unele ziare se exprimă cu mult pessimism, e probabil că tratatule se vor termina cu rezultat pozitiv încă săptămâna aceasta.

Caracteristic pentru situație e articolul de fond de azi al ziarului „Magyarország“. În acest articol, dupăce autorul se jăluiește că guvernul a mers până la marginile extreme ale concesiilor, descopere „o legătură între tonul presei din Austria și amenințările social-democrațiilor noștri“. Dincolo, în Austria, s'a dat lozinca: *guvernul austriac n'are să intre în tratative decât cu un parlament ungar care stă pe bazele sufragiului universal*. „Magyarország“ încheie cu o amenințare gratuită și întârziată: Ungaria nu va primi o transacțiune mai rea decât cea alui Széll-Körber.

Nu va primi, când s'a primit deja!

șapte. Nu ți-am spus eu?! Mi-a sfârticat coalele la cari lucrasem săptămâni întregi. Apucă-te de nou de lucru. Mai aveam două săptămâni până să le înaintăm la minister. Muncește. De ce ai spete și ochi și mână?! Mi s'au zgârcit degetele de atâta scris. Și atunci mi-s'a dus și lumina ochilor. Dl Nánássy le-a ținut prohodul.“

„Tata“ își puse palma dreaptă pe ochi. Părea o statuie. Sticletele se scâldea vesel în vasul cu apă și ciripea în lumina soarelui.

„Nu te irita iară, tată“, îl întrerupse nevastă-sa, „nu-ți face bine. Lasă, grijește-te“.

— „Și vezi a trebuit să-mi cer penzionarea. Ce mă ajut cu 400 de fiorini pe anul întreg! Dacă n'ar fi mânille astea ale neveste-mi, am muri de foame“. Da ea îmi este sprijinul, că dacă nu, de mult mi-aș fi luat viața“.

Se țineau îmbrățoșați. Li priveam și simțiam cum mi-se pune ceva greu pe inimă. Dădusem de metalul sunător — dar prețul îi era prea mare. (Va urma.)

Convocarea Camerei ? Cazul dela Seghedin, unde 42 de rezerviști au fost pedepsiți cu arest pentru-că înainte de aceasta eu doi ani, urmând apelul partidelor opoziționale coaliate, au refuzat să facă manevre, — ar fi să dea naștere unor încurcături neplăcute pentru coalitie. Cică mai bine de douăzeci de deputați kossuthiști au de gând să ceară dela președinte să convoce Camera, ca să-l tragă la răspundere pe ministrul de hovezime Jekelfalussy...

Voinicoși kossuthiștii ăștia...

O revoltă într'un plic de scrisoare. O fracțiune a partidului patruzecișioptist e de mult nemulțumită cu politica partidului lor. Aceștia se numesc pe sine înșiși „adevărații patruzecișioptiști,“ li-ar plăcea să potrivească jocul ițelor politice astfel, ca partidul lor să nu-și mănânce și popularitatea, pe care își închipește că ar avea-o de n'ar fi mâncat-o deja de mult și li-ar plăcea în același timp, ca partidul patruzecișioptist să ia singur asupra sa guvernarea țării, care va să zică, sinecurele și diregătoriile de cari dispune guvernul să se dea numai patruzecișioptiștilor... Heroldul acestei fracțiuni s'a făcut în cele din urmă Hentaller Lajos, care i-a timis lui Thaly, presidentului de onoare al patruzecișioptiștilor o scrisoare, rugându-l să nu mai lase ca partidul patruzecișioptist să facă și pe mai departe politică 67-istă, să împedecă rușinea ca partidul patruzecișioptist să voteze transacțiunea cu Austria. Hentaller îl roagă pe Thaly să se pună în fruntea acelora, cari vreau să iasă din partidul patruzecișioptist.

Thaly, om prea bătrân, nu s'a putut *decide* pentru rolul, ce i-se îmbia; ci i-a scris lui Kossuth, asigurându-l că el, Thaly, nu se ține de fracțiunea frondeurilor, dar rugându-l totodată să-l lămurească asupra situației, pentrucă dacă situația e atât de proastă, el vrea mai bine să renunțe la mandat.

Kossuth a răspuns, că partidul patruzecișioptist *nu poate să cedeze terennul altora* și pentru a-și păstra poziția câștigată, va trebui să voteze chiar și legile nepopulare. Numai ca să se poată ținea la putere l Trebuie să înceteze jocul cu frazele — zice Kossuth. E prea evident, că împotriva alor o sută de mii de sulite de geaba s'ar pune o sută de mii de fraze... Aceasta este concluzia cea mai de pe urmă a lui Kossuth — și îl asigură pe Thaly, că poate să voteze transacțiunea, dacă o primește și el, Kossuth.

Thaly pare a se fi împăcat cu situația — destul de proastă altfel. Cel puțin nu mai amenință, că va abdice de mandat.

Hentaller — tace și el. Și nu mai spune că ar avea de gând să iasă din partid. Poate e împăcat și el acum ?

Așa a murit într'un „plic de scrisoare fronda „patruzecișioptiștilor adevărați“.

Ziarele maghiare nu'prea fac caz de ea. Numai Barabás își încearcă baritonul, îndemnându-i pe frondeuri ca să stea pe pace și să nu facă încurcături, pentrucă patrioții vor trebui să-și unească acum toate puterile pentru a-i sugruma pe Valahi, pe Slovaci !

Ultimul argument al tuturor suveranilor ungurești.

Apponyi și Björnson. Ziarul fruntaș „Münchener Allgemeine Zeitung“, cel mai vechiu ziar al imperiului german, scrie despre scrisoarea lui Björnson și hotărârea congresului de race :

„E constatat, că Björnson e un cunoscător temeinic al referințelor naționalităților din Austria, dovadă scrisoarea ce-a adresat-o Poloniei cu prilejul turburărilor dela universitatea din Lemberg. Congresul n'a avut dreptul să-l ia în apărare pe Apponyi împotriva lui Björnson, cu atât mai ales nu, că în mare măsură Apponyi e de vină la neînțelegerile actuale dintre Austria și Ungaria și de mult umblă să deștepte în țara sa sentimente anti-austriace.

E apoi fapt, că scrisoarea lui Björnson a fost aprobată de mulți compatrioți ai dlui Apponyi, ca spunând adevărul curat“.

Moștenitorul de tron și Maghiarii. Ediția de ieri a ziarului „Die Zeit“ a fost confiscat pentru un articol „Moștenitorul de tron și Maghiarii“. Procuratura a ordonat confiscarea pentru următoarele rânduri cuprinse în acest articol :

„Că moștenitorul de tron nu umblă des în Ungaria, cauza e că în cercurile dela Curte nu prea place popularitatea mare de care se bucură în Ungaria moștenitorul de tron. În rândul întâi, nu le-a plăcut arhiduceselor și arhiducilor — cari au intrigat împotriva moștenitorului de tron și l-au influențat în oarecare direcție și pe rege. Nici regele nu se bucură dacă moștenitorul de tron călătorește în Ungaria. Chiar de aceea îl vede Ungaria așa de rar.“

Eri înainte de amiază, moștenitorul de tron a fost primit de Majestatea Sa în audiență de o oră. Se afirmă că audiența aceasta e în legătură cu articolul din ziarul „Die Zeit“.

Libertățile din Ungaria. — Deputatul slovac naționalist Milan Hodja a convocat pe ziua de 22 Septembrie o adunare populară la Zsolna, anunțându-o la vreme autorităților. Aflând de veste independenștii au anunțat și ei, *ulterior*, că vor ține și ei o adunare în aceiași zi și acelaș loc.

Pretorele a refuzat Slovacilor permisiunea de a ținea adunare, a dat-o însă independenștilor.

ROMÂNIA

O circulară a dlui Haret.

Ministrul de instrucție publică a adresat revizorilor școlari următoarea circulară : „Legea învățământului primar și normal-primar, la art. 15 zice că obligativitatea se aplică mai întâi „copiilor mai mici ai părinților cari au mai mulți copii în vârstă de școală“.

În multe părți dispoziția aceasta se înțelege în sensul că părinții retrag din școală pe un copil care nu a apucat a face decât câteva clase, îndată ce un alt copil mai mic al lor atinge vârsta de 7 ani. Atunci ei trimit pe acesta la școală, iar pe cel mai mare îl întrebuințează în serviciul gospodăriei lor.

Aceasta este una din principalele cauze pentru cari numărul absolvenților școlilor rurale rămâne așa de mic și pentru care și numărul analfabeților nu scade îndeștul, căci un copil care părăsește școala la o vârstă prea mică, și fără a o fi terminat, uită în curând tot ce a învățat.

Vă atrag atenția asupra acestui lucru și vă invit să luați măsuri energice pentru ca el să înceteze. Legea însăși vă dă arme pentru aceasta, căci tot art. 15 dintr'însa

este aliniatul următor : „Copii odată înscrși rămân supuși obligativității“. Aceasta înseamnă că odată ce un copil a fost înscris în școală, el nu mai poate fi retras sub nici un motiv până ce nu o termină pe toată, chiar dacă alți frați ai lui s'ar înscrie și ei, după dânsul.

Vă invit să aduceți aceste lămuriri la cunoștința d-lor învățători.

Băncile populare.

A apărut „Anuarul băncilor populare și cooperativelor sătești pe anul 1906“, cu situațiunea din 31 Decembrie anul trecut.

Din această expunere de situațiune, se constată că, anul trecut, — s'au înființat din nou 172 bănci populare. 40.519 membri noi se folosesc de binefacerile cooperațiunii și încă 5.843.784 lei au fost câștigați pentru economia țărănească.

La sfârșitul anului trecut, capitalul subscris al băncilor populare era de 21 milioane 350.895 mii lei 21 bani, iar capitalul deplin de 18.509.519 lei 64 b. care împreună cu depunerile spre fructificare și celelalte fonduri, se ridică la suma de 27.274.474 lei 15 bani.

Dintre toate societățile cooperative, cele cari au dobândit mai mult încrederea sătenilor, au fost magazinele de consum. Pe când la 1 August 1906, la tipărirea ultimului anuar, nu erau în țară de cât 28 societăți cooperative de consum, șase luni mai târziu, la 31 Decembrie, numărul lor se ridică la 83, în afară de cele ce sunt în curs de constituire și de cele ce, pe fiecare zi, se înființează din nou.

Curentul puternic ce s'a manifestat mai cu seamă în cursul anului trecut, pentru înființarea obștiilor de arendare de moșii, prinde din ce în ce mai mult teren. La ultimul anuar se găseau înființate 87 obștii, dintre cari numai 7 funcționau ; în cursul anului acesta numărul se ridică la 106, dintre cari mai mult de jumătate au intrat în stăpânirea moșiilor ce au arendat.

O altă întreprindere care prin ajutorul băncilor populare, a dat rezultate frumoase, au fost syndicatele de vânzare în comun a produselor. Societățile pentru exploatarea de păduri au dat și ele un rezultat mulțumitor. Numai în cursul anului trecut, s'au înființat 14 societăți pentru exploatarea de păduri și foarte multe sunt în curs de constituire. Din pricina unei pregătiri speciale și, mai ales, a lipsei de debușuri, lăptăriile cooperative se dezvoltă foarte încet.

Afară de lăptăria dela Prunelu, de lângă Pitești, dintre cele înființate anul trecut numai două au dat rezultate mai mulțumitoare.

Două desmințiri.

Ziarul german „P. Lloyd“, în numărul său de la 14 Septembrie, a publicat — nu mai știm a câta oară — știrea „senzațională“, că Românii pactează cu dușmanii din afară ai Ungariei, că d-l Dr. Vaida conspiră în Viena cu d-l Aurel C. Popoviciu, și câte toate.

În articolul acesta din urmă se aduc dlui Vaida următoarele acuze de „tradare de patrie“:

Deputatul Dr. Vaida se află de câteva zile iar în Viena unde se află și cunoscutul agitator Dr. Aurel Popovici.

În întruniri secrete se consfățuește aci

asupra campaniei pe care deputații români o vor duce la toamnă în parlamentul ungar. În ultimul timp Alexandru Vaida a încercat deja printr-o scrisoare să atragă pe Germanii ungari și saxoni pe partea naționalităților. Încercarea n'a reușit însă. Agitația pornită odinioară se continuă acum și în ziarul creștin social vienez „Deutsche Zeitung“, se duce acum o campanie formală pentru calumniarea deputaților saxoni, agitându-se poporul în contra lor, pentru a-i atrage pe partea naționalităților.

Ei urmăresc crearea unui partid puternic al tuturor nemaghiarilor, ai căror conducători să fie Alexandru Vaida, agreeatul creștin-socialilor și agitatorul Dr. A. Popovici.

Ziarul spune apoi că lucrarea doctorului Aurel Popovici: „Statele Unite ale mării Austriei“ a fost tipărită la Lipsca pe spesele Ligii culturale române din București, care a trimis în acest scop suma de 6000 mărci lui Aurel Popovici. Pe spesele aceleiași ligi s'ar fi tipărit și harta „Mării Austriei“ pe care regatul Ungariei nici nu există și care se răspândește în mii de exemplare.

Articolul termină reeditând acuzațiile aduse în alte rânduri conducătorilor naționalităților că servesc cauze străine și dușmanestatei ungar...

Dr. Dr. Alex. Vaida a ținut să desmintă aceste scornituri, adresând ziarului „Pester Lloyd“ următoarea scrisoare :

„În numărul de 14 I. c. al ziarului „Pester Lloyd“ a apărut sub titlul „Neprietenii Naționalităților“ o informațiune, care își face plăcerea de a mă descoperi încă odată ca „trădător de patrie.“

„Dați-mi voie, să vă rog a publica în chestia aceasta următoarele constatări:

„Nu este adevărat, că în timpul celei din urmă petreceri a mele în Viena eu ași fi conferit cu dl Aurel Popovici, în conventicole secrete“. Este însă, adevărat, că de mai mult de cât un an eu nu m'am întâlnit de loc cu dl Aurel Popovici, care după cât știu, nici nu petrece în Viena.

„Este prin urmare o fantazie a autorului informațiunii din chestiune, că în acele conventicole, cari nici nu s'au ținut dl Aurel Popovici m'ar fi ademenit spre tot felul de planuri contrare statului, posibile și imposibile.

„Adevărul e, că eu am petrecut în Viena cu unchiul meu George Popovici, inginer de mine și cu familia d sale. Rătăcirile corespondentului d voastră „de ocazie“ a putut să urmeze prin înlocuirea greșită a lui George Popovici cu Aurel Popovici.

„Dacă aș fi avut gusturi de conspirații, în timpul de două luni, cât am stat la Baden bei Wien, ași fi avut, negreșit, destule ocazii să mă îndeletnicesc cu ele.

Pot să vă dau însă, asigurarea liniștitoare că pe cât știu eu nu este nimeni în Austria atât de naiv să creadă, că ași putea eu să tradez interesele Ungariei. cu atât mai puțin fiind-că urcarea cvotei și a contingentului de recruți precum și de prelungirea privilegiului băncti se va îngriji guvernul coaliției spre cea mai mare plăcere și mulțumire a Austriei. Pentru aceasta, zău, nu mai e nevoie de vre o conspirație din partea unui A. Popovici și A. Vaida, despre cari se știe, că nu dispun astăzi de o majoritate parlamentară constituțională.

Mulțumindu-vă înainte pentru publicarea acestor rânduri, vă rog a primi expresiunea distinsei mele considerațiuni.

Budapesta 15 Septembrie.

Dr. Alexandru Vaida m. p.
deputat dietal

O altă desmințire a fost dată telegrafic prin dl. Aurel Popovici. Telegramă datafă din București și adresată ziarului nostru zice :

Informația apărută în „Pester Lloyd“ despre mine, despre Vaida, despre „Liga Culturală“, despre cartea mea este o scornitură.

Aurel Popovici

Burdia înaintea alegătorilor sebeșeni.

Ilustrul domn Burdia și-a ținut, Sâmbătă, în 1 | 14 Septembrie, darea de seamă despre activitatea sa ca deputat dietal și despre situația politică, înaintea alegătorilor săi Caransebeșeni. Dării de samă i-au premers și au urmat niște tîmbălae vrednice de ilustrate sa. Aranjarea acestora n'a fost lucru greu, pentrucă compatrioții lui Burdia, vameșii, birtașii, și în deosebi reprezentanții orașenești și înreprinzătorii, cari își au cu Burdia daraverile lor, i-au dat mână de ajutor. Nu mai amintim întregul aparat administrativ, magistratul și polițial, precum și pe cel al comunității de avere.

La un semn dat, un casap neamț face un apel cătră Caransebeșeni, ca să ia parte la darea de samă ce o va ținea ilustrul domn Burdia înaintea alegătorilor săi. Un apotecar sas face un nou apel, invităm pe fruntașii Caransebeșeni la o consfătuire, care să hotărască, cum să se aranjeze Potemkin-iadele burdiste. Acestea pe față. Pe sub ascuns însă aparatul administrativ orașanesc etc strânge subscrieri dela cetățenii liberi, de sub mână de fier a lui Burdia și-a compatrioților săi, prin cari subscrieri să se oblige, că vor face tot posibilul ca Potemkiniadele să succedă.

Incepând cam dela 4 ore după amiază, polițiștii îmbrăcați de paradă și încinși cu revolvere își fac operația lor pe stradele Caransebeșului pentru ca să susțină ordinea între „iubitul popor“, vorba lui Burdia, care numai la acesta nu se gândia. Din contră se ivesc adevărații prietini ai lui, niște figuri indispensabile la acțiuni patriotice în înțelesul burdist.

Supărat, că „iubitul popor“, prin absența sa, nu dă de lucru înarmaților polițiști, falnicul căpitan polițial, Cornel Dragomir, postează înaintea librăriei diecezane, oamenii săi înarmați sub cuvânt, că personalul acestui stabiliment agitează și împedecă poporul de a lua parte la preamărirea ilustrului Burdia. Neputându-se exopera delaturarea poliției dinaintea stabilimentului, acesta se închide pentru ca să se evite un eventual scandal plănuț de domni Burdiști.

În fața unui public constător din 153 persoane, între cari cel mult 20 de Români, și și dintre aceștia mulți împinși de curiozitatea de a vedea „comedia“, ilustrul domn deputat își începe darea de seamă. Vorbește în trei limbi. În fiecare limbă exprimă aceleași idei, și anume: Preamărește guvernul actual, care a realizat pactul făcut cu Majestatea Sa și se bucură, că a scăpat țara de absolutism. Mai are a realiza acest guvern — după Burdia — introducerea sufragiului universal, deoarece încă chestia e foarte grea de rezolvat, până acum proiectul acesta nu s'a putut prezenta dietei. Burdia are cunoștință că în ministeriu se lucră la acest proiect și să fie liniștiți „cinstiții alegători și frați“, că proiectul acesta va avea în vedere ideea de stat maghiară și că și el din parte-i va lucra, ca aceasta să se valideze. E interesant, că ilustrul Silardie în vorbirea sa pe românește nu are curajul

să spună despre sufragiul universal, ceeace a spus în ungurește.

Atinge numai chestia și promite, că cu introducerea votului universal mult mai mulți decât până aci vor căpăta dreptul de a vota. Și pentru aceasta primește un aplaus și un „să trăiască“ rostit cu jumătate gură dela trei Caransebeșeni.

În discursul său în limba germană, fiind ascultătorii partea mai mare jidani, nu i-s'a părut consult ilustrației sale a se declara în modurile de mai nainte, ci zice, că sufragiul universal se va introduce în așa fel, că întreaga masă a poporului să capete drept de vot. În modul acesta i-a succes ilustrației sale a mulțumi auditoriul său. Din parte-ne, suntem curioși să știm, pentru care din aceste trei păreri, va lupta ilustritatea sa în parlament?...

Incepe apoi tîmbărirea proprie. De 30 de ani bărbații mai însemnați ai Caransebeșului s'au luptat pentru realizarea alor două lucruri : trenul Caransebeș—Hațeg și gimnaziul. Nu le-au succes. Și iată el zice, în scurt timp de cinci pătrare de an a realizat aceste dorinți fierbinți, cari până acum erau numai visuri. Susține că el nu a căutat mandatul. Dacă însă i-s'a încredințat, apoi nici un fel de piedeci nu-l vor putea reținea dela realizarea ideilor sale, pe calea care a apucat. El și-a ajuns scopul său; mărire nu mai așteaptă, ci din poziția înaltă, la care a ajuns, va căuta să apere și să promoveze interesele cercului său.

Ne-au fost scârbă să ascultăm tîmbărirea aceasta proprie infectă și obraznică în gradul superlativ.

Firește n'a putut ilustritatea sa să nu atingă și chestia naționalităților. Susține, că activitatea deputaților naționaliști este în detrimentul poporului român. Suntem 3 milioane de Români; aici ne-am născut, aci trebuie să murim, și deputații naționaliști, dacă voiesc să-și îndeplinească datorința, trebuie să caute o împăcare, respective o apropiere între poporul maghiar și român. Despre aceea, că el lucrează oare în această direcție ori într'alta, nu a vorbit. Face atent poporul român, să nu dea crezământ bârfelilor ce se scriu prin gazetele naționaliste contra sa, și nici acelor venituri din alte părți, cari nu servesc interesul cercului, ci sunt aci numai să se îmbogățească. Desmințește apoi cele scrise despre el în chestia dării de samă, din Orșova și zice, că el nu a atăcat pe deputații naționaliști, a susținut numai și susține și acum, că acela, care e contra ideii de stat maghiar, e dușmanul patriei și nu voeste binele poporului. Această a fost partea oficioasă a tîmbării lui.

Seara, pela orele 7, bubuituri de treascuri prevestesc, că un ce ne mai pomenit e în pregătire. Bărbați beți, cari se împleteceau pe străzi, ne aduceau aminte de timpurile neroniane. Scriitorăși, comercianți, cu calfele și cu ucenicii lor, țoți jidani, aleargă ca descreețați, să adune oameni pentru a participa la conductul cu torțe. Indispensabilii pompieri cu muzica în frunte apar. S'aprend „orfele și conductul pornește.

„Corul lui Borșun“ în frunte. Torțe berechet. Se vede, că capital de bani e la dispoziție e în abundență. O lume de curioși stă adunați înaintea casei lui Burdia, care de pe balcon privește cu o mutră de învingător la iubitul său popor“. Vorbește ungurește dr. Roth Ernő, evreu, care acum 2 ani l'a huițuit pe Burdia în chipul cel mai urât; românește protonotarul Dragomir; nemțește Fűszás Sándor. Il ridică până la cer pe Burdia, care în trei limbi mulțumește. Ca și când nu el însuși ar fi pus toate la cale, are obraznicia a zice „cât de frapat e de manifestarea aceasta impozantă și de dragostea „iubiților săi alegători“, și că nu are cuvinte să-și exprime simțimentele sale. (Să se înscrie în gimnaziu !) Se tîmbăiază întocmai ca în darea sa de samă.

Notăm, că nu știe să vorbească nici românește nici ungurește și nici nemțește. N'a ieșit din gura lui nici măcar o singură propoziție corectă. De un lucru ne-am bu-

curat, că până acum oamenii de bine, atât Românii cât și cei de altă nație, au demonstrat cu absența lor.

La banchetul, ce a urmat, au luat parte vr'o cincizeci de inși. Nu voim să abuzăm de indulgența cetitorilor, îi avem însă pe toți notați, au fost aproape tot jidani comercianți: Pollak, Fleiszig și cu Breit și semenii lor.

Am căutat unde este „iubitul popor“ și după multe știriciri l'am aflat la un birt, în număr de vr'o 50, izolat, în frunte cu căsăpaul Bastius și totumfactum-ul Iefta Sekes-teu, unde erau ospătați pentru-că și-au înegrit cinstita față cu fum de torțe. Pompierii și concetățenii germani iarăși au fost izolați la alt birt ca nu cumva să se nască vr'un conflict între diferitele nații, lucru care nu s'a putut evita, pentru-că în cafeneaua centrală neamțul întâlându-se cu românul, au făcut o încercare de a-și manifesta dragostea unul față de altul, așa că poliția s'a văzut îndemnată a interveni.

Cronica externă.

Congresul de pace dela München.

Cu prilejul congresului internațional de pace din München, s'au ținut în zilele din urmă 3 ma. i întruniri publice cercetate de un public numeros. La întrunirea ținută în otelul „Vier Jahreszeiten“ a vorbit baronesa Bertha Suttner despre „Chestia păcii și femeia“.

Mai interesantă a fost ședința dela 13 Septembrie, în care președintele Novikow a comunicat rezoluția comisiunii A, care refuză să lucreze cu nepatrioții și antimilitariștii, oricât ar recunoaște necesitatea limitării armamentelor în vederea totalei dezarmări.

Dezvoltarea opiniei publice în sens pacific se socotește ca cea mai bună cale pentru dezarmare, la care s'ar ajunge mai degrabă prin crearea unor state unite europene, decât prin înființarea de tribunale arbitrale.

Chestiunea a dat naștere la vii dezbateri, la cari englezii și americani s'au declarat contra, iar francezii pentru îndepărtarea antimilitariștilor.

Drul Koblentz, ținând seama de divergențele de păreri a cerut predarea chestiunii comisiunii din Berna. Delegatul englez Green a fost contra amănării, cerând ca congresul să-și stabilească atitudinea față de antimilitariști, cari prezintă un pericol nu numai pentru guvern ci și pentru mișcarea de pace. Passy din Paris accentuiază că adepții mișcării pentru pace trebuie să se separe de antimilitariști cari în locul războiului, vor să provoace războaiele civile. În urma unor dezbateri furtunoase de patru ore ședința a fost închisă, hotărându-se ca chestiunea să fie reluată într'o viitoare ședință comună a comisiunilor I și II.

— Congresul internațional pentru pace s'a închis azi 14 Septembrie n.

Regele Greciei și chestiunea macedoneană.

Ziazul vienez „Politische Correspondenz“ află din Paris că între chestiunile atinse în recente convorbiri dintre regele Greciei și președintele consiliului, Clemenceau, și ministrul de externe Pichon ar fi fost și chestiunile macedonene și, în special, atitudinea Greciei față de mișcarea macedoneană.

— Lămuririle date în această privință de regele George au liniștit toate temerile bărbăților de stat francezi; asigurările date sunt în perfect acord cu tendințele urmate de puteri cu privire la Macedonia. Marele număr de amici ai grecilor în Franța salută cu satisfacție această atitudine a Greciei, nutrind în general convingerea, că prin favorizarea mișcării macedonene nu s'ar aduce decât pagube cauzei grecești.

Evenimentele în Maroc.

Tot mai mult se apropie ziua în care Abdul Azis are să-și măsoare puterile cu fratele său Muley Hafiz. De la rezultatul acestei lupte se așteaptă lămurirea situației. În cazul că cei doi frați rivali vor decide prin arme care să rămână singur stăpân, sultanul Abdul Azis poate conta și la sprijinul Francezilor, cu atât mai ales, cu cât dacă ar învinge Muley, acesta ar căuta să-și realizeze programul său de a izgoni din Maroc pe toți Europenii. Natural că în cazul acesta s'ar produce complicațiuni neprevăzute pe câmpul de războiu, iar Franța ar fi angajată la un războiu formal pentru a restabili ordinea în țara revoltată.

Abdicarea sultanului turcesc.

Din Constantinopol se anunță că sultanul Abdul-Hamid ar vrea să abdică de tron în favoarea fiului său întâiu născut, prințul Selin-Mehemed, născut la 1870.

Congresul naturaliștilor la Drezda

În capitala Saxonia s'a deschis ieri înainte de amiază congresul naturaliștilor și medicilor germani. Vre-o 2000 de savanți germani s'au adunat la Drezda pentru a lua parte la congres.

Biserica gr. ort. maghiară în Seghedin.

În nrul 189 al prețuitei foi „Lupta“ s'a publicat știrea despre o „biserică gr. ort. maghiară în Seghedin“. Acolo se spune, că în Seghedin se va ridica comunitatea bisericească gr. ort. maghiară și că parochul acelaia va fi preotul Emil Micu, care vine din Lugoj. „Emil Micu? Sau, poate, Emilian Micu? Care a trecut dela ortodoxie la gr. catolici? Vre-un cetitor ne va ști da lămuriri“. În legătură cu acestea am onoare a vă da următoarele lămuriri.

De fapt, în Seghedin se înființează biserică gr. ort. maghiară, a cărui paroh va fi părintele Emil sau Emilian Micu. Chiar astăzi e introducerea lui! Abstrăgând dela acea, că înființarea numitei comunități bis. maghiare, ruptă din sinul nostru, numai spre mărirea bisericești noastre „naționale“ nu va servi, abstrăgând și dela motivele personale, cari vor fi îndemnat pe părintele Micu la pasul său greșit, — în vederea adevărului, că o informare greșită a publicului românesc și o „gazetărie confesională“, împotriva căreia chiar Dvoastră ați protestat nu demult, numai spre binele nostru obștesc nu vor servi, trebuie să spun, că: preotul Em. Micu nici odată nu a trecut dela gr. ort. la gr. catolici, ci după toate împrejurările dânsului, autoritățile superioare gr. cat. nu l'au primit în sinul bisericești lor, ci refuzându-i cererea de trecere, l'au îndemnat, să rămână în legea sa și să suporte mai departe oficiul suscept de dânsul în serviciul bisericești gr. ort. române.

Acestea Vă rog a lua spre cunoștință, prin publicarea rândurilor de față.

Mulțumindu-vă înainte sum cu toată stima.

Lugoj la 16 Sept. n, 1907.

Nicolae Brînzeu,
licențiat în teologie.

ȘTIIRILE ZILEI.

Marți, 17 Septembrie.

— **Cununie.** D-l Dr. Nicolae Șierban, avocat în Făgăraș, deputat al cercului electoral Arpaș, s'a cununat în Sibiu cu e-na Dan, văduva răposatului protopop Dan din Făgăraș.

Felicitările noastre.

— **Himen.** Livia Câmpianu și Petru Liuba forestier, — Anica Câmpianu și George Grecu, licențiat în drept din București, — fidanțați. Prigor. August 1907.

Felicitările noastre.

— **Preot model.** Ziarele italiene au avut prilejul zilele trecute să înregistreze un scandal, cențul căruia este un preot romano-catolic. Paterul Carones din Roma mai nainte vreme era ofițer. Pe semne nu i-a plăcut uniforma strălucită militară, și de aceea s'a hotărât să îmbrace haina lui Christos, fără să se mai întrebe dacă este demn de a o purta. Dar asta în sfârșit este chestie de conștiință.

Vorba e că sub scutul hainei acesteia, în care mișei și toți nevrednicii își pot mai bine ascunde farisesimul și perversitatea sufletului, își pot ajunge mai iute scopul când este bun prilej pentru aceasta. Și paterul Carones era un vestit Don Juan, care sacrifica mai mult păcătoasei Venus, de cât zeului, căruia s'a angajat să-i servească conform jurământului. Slujia la biserica așa numită Magdalena, unde aduna în jurul său o duzină de Magdalene. Una mai perversă decât cealaltă. Scandalurile se țineau lanț. Într'o zi se duse la locuința paterului o siluetă, care găsi pe alta acolo. Cele două rivale se măsurară mai întâiu cu niște priviri fulgerătoare din creștet până în tălpi, apoi se luară la ceartă și la urmă la bătaie. Lovituri groaznice cu cortul dovedeau înverșunarea și mânia, ce eșia din beligerante, însoțită de expresii triviale de tavernă. — Altădată „sfântul părinte“ dobândise prin pășirea lui atât de mult încrederea răginei văduve, încât aceasta îi trimise o sumă mai mare să o împărțească printre săracii din parohia sa. Sfinția sa a primit paralele, da uitase să le împărțească, și astfel au rămas în buzunarul său. Câtăva vreme conțină scandalurile. Se credea că sfinția sa o să se pocăiască.

Dar iată că într'o zi îi pierde urma. Nime nu știa unde a dispărut paterul Carones. A eșit îndată la iveală, după ce se aruncă o privire asupra socotelilor bisericești. Modelul părinte defraudase 200.000 de lire și o luă spre America.

Se înțelege că voiajul nu l'a făcut singur, ci în societatea unei amante.

Când a sosit pe continentul american, primul lucru a fost să dea semne de viață.

Poate conștiința l'a îndemnat la asta, ori poate a voit să spele rușinea de pe tigma pe care a compromis-o în felul acesta josnic, căci iată ce scrie sfinția sa din lumea nouă ziarului Gionale d'Italia.

După ce face mea culpa, spune că iubește mult pe sermanii de Indieni, pe cari intenționează să-i convertească la catolicism. Declară că banii ce i-a „luat“ cu sine, îi va folosi în scopul acesta. După ce va fi convertit pe Indieni, va trece în China, unde promite a face asemenea isprăvuri. „Merge în tot locul, unde mă va trimite Domnul“ — scrie paterul în scrisoarea sa. Adecă Domnul îl trimite și îi dă gândurile creștinești, de care este pătruns.

La urmă ese la iveală și aceea, că tot „Domnul“ l'a îndemnat să fure ca să aibe parale, cu cari să sporească oile în agrul Domnului! Iată cum interpretează și profesează paterul Carones învățăturile creștinești! Noi ceiștialți, profanum vulgus credem tare, că dacă ar fi vorba să-l trimite Domnul undeva, apoi atunci cu siguranță l'ar trimite la penitențiarul Regina Coeli din Roma.

— **Moartea unui profesor de universitate francez.** Profesorul de filozofie la Sorbona din Paris, Octave Hamelin, care petrecea vacanțele la băile de mare Hachet s'a înecat în mare. El venise la băi cu

FRANZ JOSEF Apă purgativă

